

Coordinadora de la col·lecció: Isabel Segura i Soriano.
Volum revisat per Lola Badia.
Traducció de l'estudi: Montserrat Abelló.

LES TROBAIRITZ

Poetes occitans del segle XII

Estudi introductori de Magda Bogin
Versions poétiques d'Alfred Badia

Col·lecció Clàssiques Catalanes
3-4

ESTAT AI EN GREU COSSIRIER (46,4)

I *Estat ai en greu cossirier
per un cavallier q'ai agut,
e voill sia totz temps saubut
cum eu l'ai amat a sobrier;
ara vei q'ieu sui trahida
car eu non li donei m'amor,
don ai estat en gran error
en lieig e qand sui vestida.*

5

II *Ben volria mon cavallier
tener un ser e mos bratz nut,
q'el s'en tengra per erebut
sol q'a lui fezes cosseillier;
car plus m'en sui abellida
no fetz Floris de Blancaflor:
eu l'autrei mon cor e m'amor
mon sen, mos huolls e ma vida.*

10

15

III *Bels amics, avinens e bos,
coraus tenrai e mon poder?
e que jagues ab vos un ser
e queus des un bais amoros!
Sapchatz, gran talan n'auria
queus tengues en luoc del marit,
ab so que m'aguessetz plevit
de far tot so qu'eu volria.*

20

TINC UN DESFICI, AI, INCLEMENT

I *Tinc un desfici, ai, inclement,
pel cavaller que m'ha servit.
Massa l'he amat, m'ha malferit,
vull que tothom en tingui esment.*

Ara veig que sóc traïda
car no li he dat el meu amor.
Per ell jo visc en plany i enyor
al llit o quan vaig vestida.

5

II *Voldria haver-lo avarament
entre mos braços nu una nit.
Feliç seria en el meu llit
si jo li fos coixí plaent.*

10

Més que Blancaflor, ferida
per Floris, cerco el seu favor,
car jo li ofreno cor i amor,
el seny, els ulls i la vida.

15

III *Oh bell amic ple de dolcors!
Quan us tindré vora el meu cor?
Si amb vós jagués, quin bell deport!
Quin bes, el meu, més amorós!*

20

Sapigueu que goig hauria
si us tingués en lloc del marit
sols que em juréssiu, agraït,
de fer ço que jo voldria.

6. Alamanda

IX

SI-US QUER CONSELH,
BEL'AMI'ALAMANDA (242,69)

- I *Si-us quer conselh, bel'ami'Alamanda,
no-l me vedetz, c'om cochatz lo-us demanda;
que so m'a dich vostra domna truanda
que lonh sui fors issitz de sa comanda
que so que-m det m'estrai er e-m desmanda.* 5
*Que-m conselhatz?
C'a pauc lo cor dins d'ira no m'abranda,
tan fort en sui iratz.*
- II *Per Deu, Giraut, ges aissi tot a randa
volers d'amic no-s fai ni no-s garanda;
car si l'us falb, l'altre conve que blanda,
que lor destrics no crescha ni s'espanda.
Pero si-us ditz d'alt poi que sia landa,
vos lan crezatz,
e plassa vos lo bes el mals que-us manda;* 10
c'aissi seretz amatz.
- III *No posc mudar que contr'orgolb no gronda,
ja siatz vos, donzela, bel'e blonda.
Pauc d'ira-us notz e paucs jois vos aonda;
mas ges no n'etz primera ni segonda!
Et eu que tem d'est'ira que-m confonda,
que m'en lauzatz,
si-m tem perir, que-m traia plus vas l'onda?
Mal cut que-m chabdelatz!* 20

IX

SI US PREC CONSELL,
BELLA AMIGA ALAMANDA

- I *Si us prec consell, bella amiga Alamanda,
doneu-me'l, que un sofrent en fa demanda:
la vostra dona diu cosa vitanda
quan va mentint que la deixo de banda
i es venja, retirant-me l'encomanda.* 5
*Que faig? Digueu!
La gran tristor que en el meu cor s'abrandà
em puny arreu arreu.*
- II *Per Déu, Giraut, us cal de posar a tanda
aquest ardent desig d'amic que us blanda.
Perdonar errors no és pas cosa nefanda,
que així el dany de tots dos ni crux ni branda,
Si ara ella us diu que un cim és una landa,
vós, la creieu.
Preneu en grat tot ço que ella us comanda* 10
i benamat sereu.
- III *El seu orgull, no ho nego, m'emmala.
Vós, bella i rossa sou, i sens fretura,
que joia i pena us fan curta mesura,
donzella, i em serviu mala ordidura.
A mi, però, aquest dolor em tortura.
Si m'empenyeu
a una tempesta que el meu cor no endura,
no crec que bé em guieu.* 20

IV	<p><i>Si m'enqueretz d'aital razo preonda, per Deu, Giraut, no sai com vos respond;a; pero, si-us par c'ab pauc fos jauzionda, mais volh pelar mo prat c'altrel me tonda. E s'eus er oi del plach far dezironda ja l'encerchatz com so bo cor vos esdui'e-us resconda; be par com n'etz cochatz!</i></p>	25
V	<p><i>Donzel', oimais no siatz trop parlera! S'ilh m'a mentit mais de cen vetz primera, cudatz vos donc que totztems l'o sofera? Semblaria c'o fezes per nescera d'altr'amistat. Er ai talan que-us fera, si no-us chalatz! Melhor conselh dera Na Berengera que vos no me donatz.</i></p>	35
VI	<p><i>L'ora vei eu, Giraut, qu'ela-us o mera, car l'apeletz chamjairitz ni leugera; per so cudatz que del plach vos enquera? Mas no cut ges que sia tan manera; ans er oimais sa promessa derrera, que que-us diatz, si se'n destrenh tan que ja vos ofera treva ni fi ni patz.</i></p>	45
VII	<p><i>Bela, per Deus, no perda vostr'aiuda, car be sabetz com me fo convenguda. S'eu m'ai falbit per l'ira c'ai aguda, no-m tenha dan; s'anc sentitz com leu muda cor d'amador, ami', e s'anc fotz druda, del plach pensatz;</i></p>	50

IV	<p>Si em proposeu una raó tan dura, de contestar, Giraut, tinc gran paüra. Mes si us sembla que amb poc copso ventura, més m'estimo un prat moix que llampadura. El meu desig, un acord bo us procura, mes vós cerqueu que ella us amagui sa mercè segura. Sembla que ho anheleu!</p>	25 30
V	<p>Donzella, no sigueu tan garolera! Ella, mentint, és sempre la primera. No la puc suportar, si és tan lleugera, que altra amistat no em mancarà, sincera. Tinc ganes de tustar-vos, baratera, si no calleu. Més bon consell és el de Berenguera que el que vós em doneu.</p>	35 40
VI	<p>Veig el moment, Giraut, que ella s'altera, car dieu que és voluble i capissera. Penseu que això la desenquimera? No em sembla pas que ho faci volentera. La gràcia que us dóna és la darrera mal que xerreu, si doncs encara us brinda, bellparlera, treva i pau a bon preu.</p>	45
VII	<p>Bella, per Déu, deu-me la vostra ajuda, car prou sabeu que és cosa convinguda. Si jo he fallit per la tristor que he haguda, que no em danyi; i si sabeu com muda un cor d'amant, i amor heu coneguda, ai, no em valdreu?</p>	50

- que be vos dic: mortz sui, si l'ai perduda, 55
 mas no l'o descobratz!
- VIII Senher Giraut, ja n'agr'eu fi volguda,
 mas ela-m ditz c'a drech s'es irascuda,
 c'altra-n preietz com fols, tot a saubuda,
 que no la val, ni vestida ni nuda. 60
 No fara donc, si no-us gic, que vencuda,
 s'altran preiatz?
 Beus en valrai, ja l'ai'eu mantenguda,
 si mais no-us i mesclatz.
- IX Bela, per Deu, si d'ela n'etz creguda, 65
 per me lo-lh afiatz!
- X Ben o farai; mas can vos er renduda
 s'amors, no la-us tolhatz.

- De cert us dic; sóc mort si l'he perduda, 55
 però no li'n parleu.
- VIII Giraut, jo l'avinença l'he volguda,
 mes ara ella es mostra rabiüda,
 perquè rondeu, i és cosa ben sabuda,
 una altra dama, prou mal escaiguda. 60
 Si ella us admet, no semblarà vençuda,
 si altra voleu?
 Jo us valdré, bé que honor a ella és deguda,
 mes no us hi barregeu.
- IX Bella, per Déu, si d'ella sou creguda, 65
 sigueu mon tornaveu!
- X Ben cert, mes si esdevé la vostra druda,
 l'amor d'ella serveu.

Anònim 2	106
Anònim 3	106
POESIA DE LES TROBAIRITZ	
Nota del traductor	109
1. <i>Tibors</i>	
I. <i>Bels dos amics, ben vos puosc en ver dir</i>	112
Bell dolç amic, verament us puc dir	113
II. <i>Ab joi et ab joven m'apais</i>	114
Joya i joventut em fan gaudir	115
III. <i>A chantar m'er de so q'ieu no voldria</i>	116
Haig de cantar tot el que no voldria	117
IV. <i>Estat ai en greu cossirier</i>	120
Tinc un desfici, ai, inclement	121
V. <i>Fin joi me don'alegranssa</i>	122
Fina amor em fa alegria	123
3. <i>Almucs de Castelnou i Iseut de Capio</i>	
VI. <i>Dompona n'Almucs, si-us plages</i>	124
Dama Na Almucs, si ho voleu	125
4. <i>Azalais de Porcraigues</i>	
VII. <i>Ar em al freq temps vengut</i>	126
Ara el temps fred ha vingut	127
5. <i>Maria de Ventadorn</i>	
VIII. <i>Gui d'Ussel, be-m pesa de vos</i>	130
Gui d'Ussel, em fa aflicció	131
6. <i>Alamanda</i>	
IX. <i>Si-us quer conselh, bel'ami'Alamanda</i>	134
Si us prec consell, bella amiga Alamanda	135
7. <i>Garsenda</i>	
X. <i>Vos que m' semblatz dels corals</i>	

8. <i>Isabela</i>	
XI. <i>N'Elias Cairel, de l'amor</i>	142
N'Elias Cairel, de l'amor	143
9. <i>Lombarda</i>	
XII. <i>Lombards volgr'eu eser per Na Lonbarda</i>	146
Lombard voldria ser per na Lombarda	149
10. <i>Castelloza</i>	
XIII. <i>Amics, s'ie-us trobes avinen</i>	150
Amic, si us trobés avinent	151
XIV. <i>Ja de chantar non degr'aver talan</i>	152
No hauria de voler entonar cap cant	153
XV. <i>Mout avez faich long estatge</i>	158
Ara el vostre amor s'estatja	159
11. <i>Clara d'Anduza</i>	
XVI. <i>En greu esmai et en greu pessamen</i>	162
En greu destret, desconcert, torbament	163
12. <i>Bieiris de Romans</i>	
XVII. <i>Na Maria, pretz e fina valors</i>	166
Na Maria, dama de gran valor	167
13. <i>Guilhelma de Rosers</i>	
XVIII. <i>Na Guillelma, man cavalier arratge</i>	168
Dama Guillema, errant per mal patratge	169
14. <i>Dama H.</i>	
XIX. <i>Rosin, digatz m'ades de cors</i>	172
Rosín, digueu qui obrà millor	173
15. <i>Alais, Iselda, Carenza</i>	
XX. <i>Na Carenza al bel cors avinen</i>	178
Na Carenza, de bell cor avinent	179
<i>Anònim 1</i>	
XXI. <i>Amics, en gran cossirier</i>	180

<i>Anònim</i>	Amic, en gran desplaer	181
<i>Anònim 2</i>		
XXII.	<i>Bona domna, tan vos ai fin coratge</i>	186
	Bona dama, servir-vos m'encoratja .	187
<i>Anònim 3</i>		
XXIII.	<i>Si m'fos grazitz mos chanz, ieu m'esforzera</i>	190
	Si ella estimés mon cant, jo cor tindria	191
	Nota bibliogràfica	195

COL·LECCIÓ CLÀSSIQUES CATALANES

- 1 Dolors Monserdà de Macià
Del Món
- 2 Carme Montoriol i Puig
L'abisme; L'huracà
- 3 Les *Trobairitz*
Poetes occitanes del segle XII